

Pähkinöitä purtavaksi!

ANNE LEINO

Jalopähkinä juglans spp.

SIEMENVÄLITYKSESSÄ on saatavilla pähkinöitä tuottavia pensaita/puita peräti kolmea eri lajia. **Euroopanpähkinäpensas** (*Corylus avellana*) on valittu vuoden 2016 maatienskasviksi. Pähkinäpensas on ollut hyvin monikäyttöinen ja sen käyttöhistoria ulottuu Suomessa pitkälle, mahdollisesti jopa kivikaudelle. Pähkinöitä on syöty, oksista tehty koreja ja runkoja käytetty puusepäntöihin. Pähkinäpensasta lisätään kylvämällä; syksyllä kylvettynä pähkinä saa luontaisen kylmäkäsitellyn. Siemenvälityksen pähkinät on valmiiksi kylmäkäsitelty ja ne voi saatuaan heti kylvää multa.

Saimme myös **jalopähkinän** pähkinöitä välitykseen (*Juglans* spp.). Pussissa on 12 pähkinää (amerikan- ja mantsurianjalopähkinää sekaisin), ap. Helsinki. Nämäkin pähkinät on kylmäkäsitelty ja ne pitäisi laittaa heti multiin. Kylvö (5 cm:n syvyyteen) hiekanserkaiseen kylvöpetiin (20-30 cm korkea) harvakseltaan. Kaikki pähkinäkylvökset kannattaa suojata jirsijöiltä.

Jalopähkinät menestyvät kohtalaisesti I-III -vyöhykkeillä. Viihtyäkseen ne vaativat multavan maan ja avoimen paikan. Jalopähkinöistä kehittyvät yleensä monirunkoisia ja ne muistuttavat suurta pensasta,

korkeus 5-10 metriä. Lehdet ovat ruodeiltaan yli puolimetrisiä. Pähkinät kypsyvät syyskuussa ja ovat syömäkelpoisia. Amerikassa pähkinöitä käytetään leivontaan ja karamellien valmistukseen maukkautensa takia. Rasvainen pähkinä härskiintyy helposti, joten säilytys viileässä ja pimeässä. Puusta saadaan myös ruskeata väriainetta, jota on käytetty kankaiden värjäyksessä.

Ylläpitoviljelystä

Maatiainen järjesti siemenviljelykurssin maaliskuussa. Siellä valotettiin myös vaativampien lajien siemenviljelyä. Näitä ristipölytteisiä lajeja (risteytyvät helposti keskenään) ovat esim. ristikukkaiset lajit: kaikki kaalit, lanttu ja nauris. Mutta olisi hieno tunne, jos onnistuisi saamaan omia siemeniä näistä vaativistakin kasveista! Lantulla ja nauriilla siihen vaaditaan 2 kasvukautta. Ensimmäisenä vuonna kasvaa mukula, joka pitää talvehdittaa maakellarissa. Ja jos tämä onnistuu, niin mukula kukkii toisena vuonna. Sopiva lisäsmateriaali olisi n. 5 (-20) hyvää mukulaa ja toisena vuotena pitää huolehtia varoetäisyksistä, jotta saa lajipuhdasta siementä. Mutta oman siemenen kasvatusta voi kokeilla aluksi helpommillakin lajeilla, joista saa siementä ensimmäisenä vuonna. Mm. näille uusille lajeille löytyi kurssilta ylläpitoviljelijä: maustepaprika 'Filius Blue', tomaatit 'Simo' ja 'Sibirjak', köynnöspinaatti, erikoisviljat ja sokeriherne 'Boaryd'. Tämän herneen tuleentuneissa siemenissä on pieni musta 'silma'. Näihin lajeihin voi tutustua Siemenluettelo 2016 sivuilla 34-35.

Ja lopuksi etsintäkuulutus lajeista, joita olisi hienoa saada siemenvälitykseen: **mukula- ja idänkirveli, porsa, tarhamaltsa, heliantti ja mukulapähkämö.**

Antoisaa kasvukautta kaikille!

ANNE LEINO

Pirkon terveisiä

KAIKKI viime syksynä lähettämämme siemenet ovat pusseissa ja suuri osa jo uusilla viljelijöillä. Tilauksia on taas tullut ilahduttavan runsaasti. Toistaiseksi kaikki ovat saaneet toivomansa lajit eli mikään ei ole vielä loppunut kesken. Kevään edetessä sitten laji toisensa jälkeen loppuu. Mutta tähän onkin meidän tavoitteemme, saada mahdollisimman paljon maatiaissiemeniä multaan Teidän pihoillenne!

Sain talven aikana pari ilmoitusta, että siemenpussin sisällöstä ei kasvanutkaan sitä

lajia tai väriä, jota piti tulla. Onko Sinulle sattunut tällaista? Ottaisimme kiitollisina vastaan palautteet näistä. Virheitä voi sattua sekä siementen kerääjälle, että täällä minulla pussituksen yhteydessä. Jos olet saanut mielestäsi väriä siemeniä, ilmoittaisitko siitä sähköpostilla siemen@maatiainen.fi. Toivottelen kaunista ja taimirikasta kevättä ja kukkivaa kesää kaikille!

PIRKKO KUKKOLA

Kuoreton ohra.